

Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
Фізичний факультет

Кафедра фізики кристалів

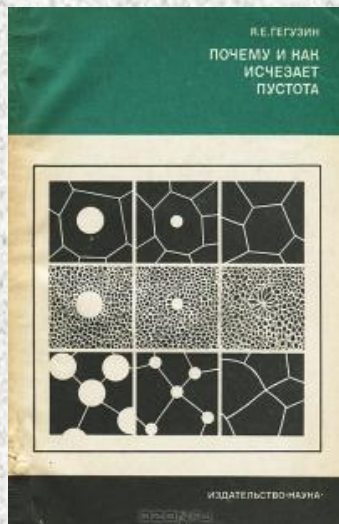
Кафедра фізики кристалів

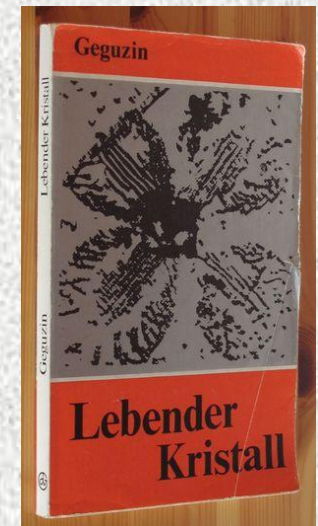
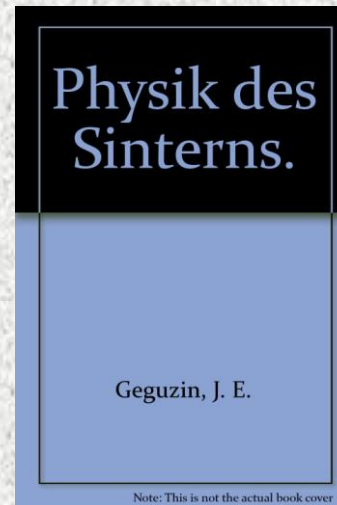
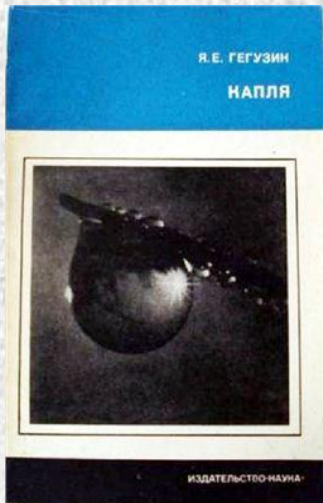
*була заснована в 1964 році
видатним фізиком Яковом
Овсійовичем Гегузіним. Це була
яскрава людина, яка поєднувала в
собі обдарованість вченого і
художника, педагога і поета.*

Кафедра фізики кристалів

Для широкого кола читачів видано в нашій країні та за кордоном книги «Почему и как исчезает пустота», «Живой кристалл», «Очерки о диффузии в кристаллах», «Капля», «Пузыри».

Науково-популярні книги

Кафедра фізики кристалів

Зараз на кафедрі працює 3 доктори та 6 кандидатів наук.

За своє 50-річне життя кафедра випустила понад 600 фахівців (професійних фізиків), 45 кандидатів наук та 10 докторів наук, опубліковано понад 1000 статей у наукових журналах.

Основні напрямки наукової діяльності

Комп'ютерне моделювання фізичних процесів в кристалах

Взаємодія важких багатозарядних іонів з кристалами

Дифузійні процеси в реальних кристалах

Спікання порошкових матеріалів

Фізика нанокристалів і наносистем

Фізика міцності та пластичності

Ріст кристалів

Науково-педагогічний склад кафедри

Сцинтиляційні матеріали

*Зав. каф. Гриньов Борис Вікторович
академік Національної академії наук України
доктор технічних наук, професор*

Науково-педагогічний склад кафедри

Фізика нанокристалів і наносистем

Спікання порошкових матеріалів

Кристалοфізика

Основи фізики конденсованого стану

*Бойко Юрій Іванович
Доктор фізико-математичних наук,
професор*

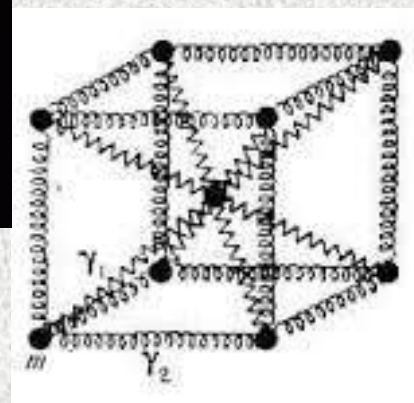
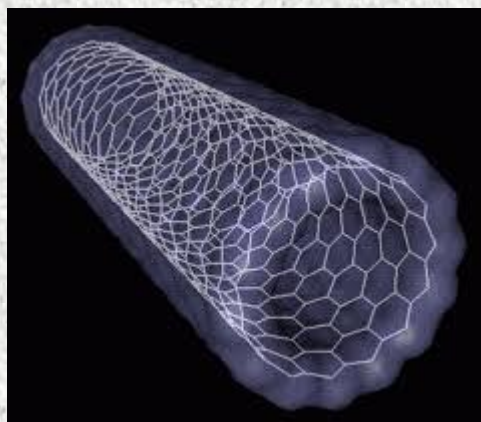

Науково-педагогічний склад кафедри

Фізика нанокристалів і наносистем

Динаміка кристалічної ґратки

*Нацик Василь Дмитрович
Доктор фізико-математичних наук,
професор*

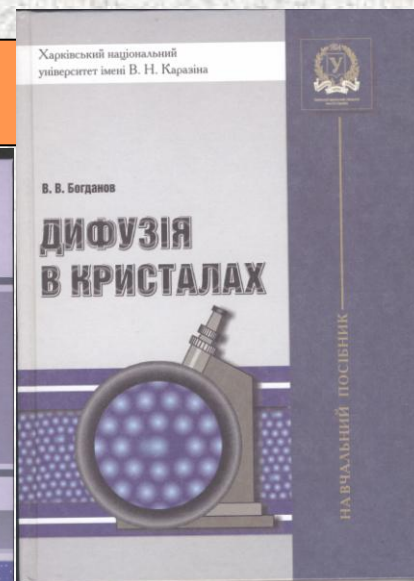
Науково-педагогічний склад кафедри

Дифузійні процеси в реальних кристалах

Спікання порошкових матеріалів

Ріст кристалів

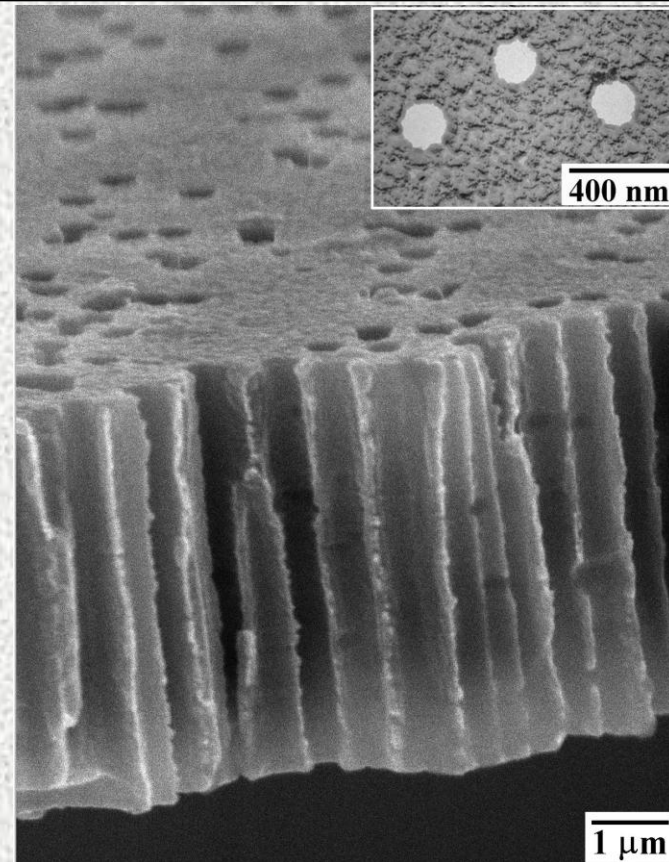
Богданов Валерій Виталійович
Кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Науково-педагогічний склад кафедри

*Взаємодія важких багатозарядних іонів з
твердими тілами*

*Воробйова Інесса Василівна
Кандидат фізико-математических наук,
доцент*

Науково-педагогічний склад кафедри

Фізика міцності та пластичності металів

*Фізична природа ефекту
надпластичності*

*Взаємозв'язок процесів пластичної
деформації та фазових перетворень
у метастабільних системах*

*Коршак Віра Федосіївна
Кандидат фізико-математичних наук,
доцент*

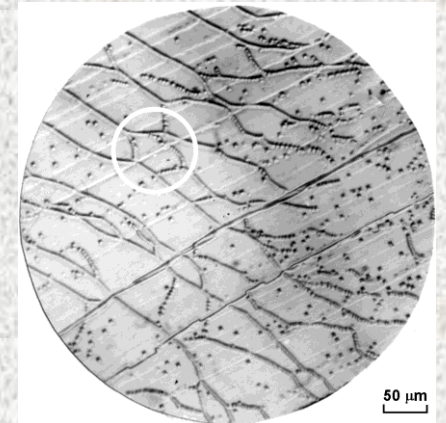
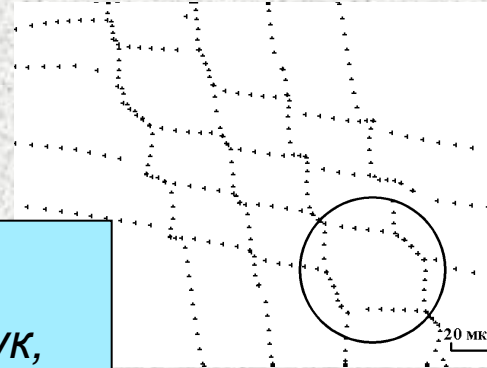
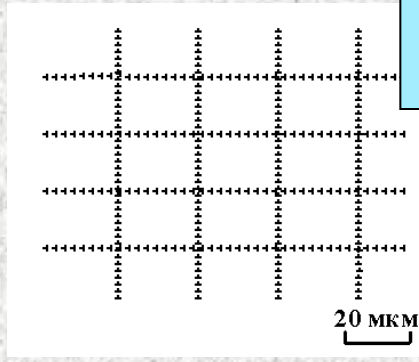
Науково-педагогічний склад кафедри

Комп'ютерне моделювання фізичних процесів в кристалах

Рентгеноструктурний аналіз

Хвилі, що локалізовані поблизу дефектів кристалічної структури

Мацокін Дмитро Вадимович
Кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Науково-педагогічний склад кафедри

Фізика міцності та пластичності

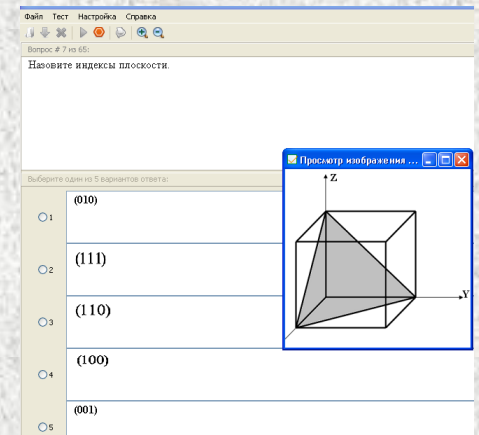

Розробка інтерактивних слайд-лекцій

Імерсивні технології навчання

Blending learning

Пахомова Ірина Миколаївна
Кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Науково-педагогічний склад кафедри

Фізика напівпровідників та діелектриків

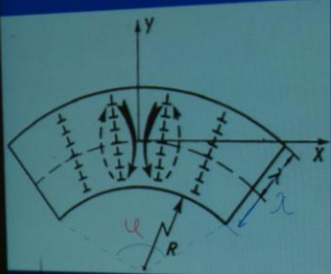
Релаксаційні процеси в твердих тілах

Рентгенографія кристалів

*Лебединський Олексій Михайлович
Кандидат фізико-математичних наук,
Ст. викладач*

Навчальний процес: інтерактивні слайд-лекції

Деформація изгиба

$\epsilon = \frac{\Delta l}{l_0} = \frac{l_1 - l_0}{l_0}$

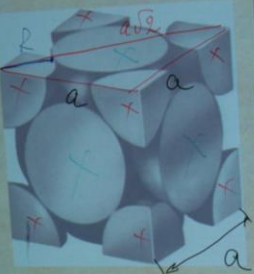
$l_1 = (R + \lambda)\varphi$

$l_0 = R\varphi$

$\Delta l = \lambda\varphi$

$\epsilon \approx \frac{\lambda}{2R}$

ГЦК решетка

$K = \frac{V_a \cdot N}{V_я}$

$V_я = a^3$

$V_a = \frac{4}{3}\pi R^3$

$R = \frac{a\sqrt{2}}{4}$

$K = \frac{4}{3}\pi$

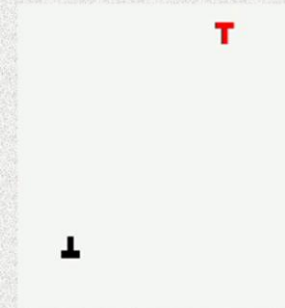
$\varphi = 74^\circ$

Пустоты октаэдрические

ГЦК

Взаимодействие прямолинейных краевых дислокаций с антипараллельными векторами Бюргера

Навчальний процес: спецкурси

- Студентам кафедри читаються спецкурси з використанням мультимедійних технологій:
- • «Фізика конденсованого стану»,
- • «Кристалолофізика»,
- • «Фізичні властивості нанокристалів та наносистем»
- • «Дислокаційна теорія міцності та пластичності»,
- • «Розсіяння рентгенівських променів періодичними структурами»,
- • «Структурні методи дослідження кристалів»
- • „Дифузія у кристалах”,
- • „Основи теорії росту кристалів”
- • “Взаємодія випромінювання з речовиною”,
- • “Радіаційні ефекти у твердих тілах”,
- • «Застосування комп'ютерів у наукових дослідженнях та навчальному процесі»,
- • «Рідкі кристали»,
- • «Оптичні та сцинтиляційні властивості кристалів»,
- • «Комп'ютерне моделювання фізичних процесів»

Навчальний процес: *kfk.biz.ht*

Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
Фізичний факультет

Кафедра фізики кристалів

Дифузія у реальних кристалах

1. Взаємна дифузія. Ефект Кіркендала. Аналіз Даркена
- 2 Термодинамічний підхід до опису дифузії
- 3 Феноменологічні рівняння взаємної дифузії з урахуванням вакансій
- 4 Ефект Маннінга кореляції дифузійних стрибків атомів у вакансійному потоці
- 5 Розподіл вакансій у дифузійній зоні. Самодифузія вакансій
- 6 Розподіл напружень у дифузійній зоні
- 7 Кінетика росту фаз в багатофазних системах
- 8 Дифузія вздовж меж зерен у кристалах
- 9 Визначення параметрів дифузії межами зерен
- 10 Дифузія в полікристалах
- 11 Дифузія межами, що рухаються. Міграція меж, викликана дифузією
- 12 Дифузія вздовж дислокацій
- 13 Дифузія вздовж вільної поверхні кристала
- 14 Визначення параметрів дифузії поверхнею

Навчальний процес: лабораторний практикум

«Структурні методи дослідження кристалів»

«Ріст кристалів»

«Релаксаційні процеси в реальних кристалах»

«Фізичні властивості кристалів»

Blending learning

1° ХНУ Українська (uk) ▾

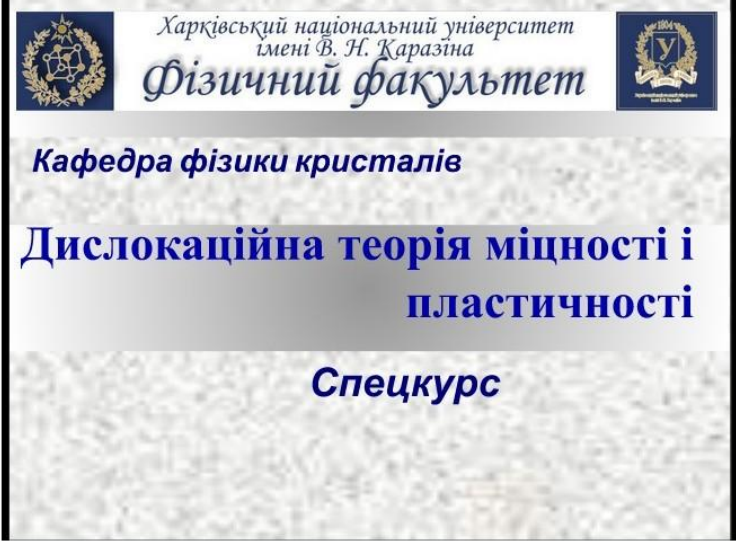
Дислокаційна теорія міцності та пластичності

На головну / Курси / Фізичний факультет / ДТМП / Секція 1 / Презентація

Керування

- ▾ Керування модулем сторінок
  - Редагувати параметри
  - Фільтри
  - Розподіл компетентностей
  - Події
  - Резервна копія
  - Відновлення
- > Керування курсом

Презентація

Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
Фізичний факультет

Кафедра фізики кристалів

**Дислокаційна теорія міцності і
пластичності**

Спецкурс

< 1 > ⋮ Google Slides

**Національний науковий центр
«Харківський фізико-технічний
інститут»
(ННЦ ХФТІ)**

61108, вул. Академічна, 1
<http://www.kipt.kharkov.ua/>

**Фізико-технічний інститут низьких
температур ім. Б. І. Веркіна
НАН України (ФТІНТ НАНУ)**

Адрес: Проспект Науки, 47; 61103
Сайт: www.ilt.kharkov.ua

СПІВРОБІТНИЦТВО

НТК «Інститут Монокристалів» НАНУ
м.Харків, пр. Науки, 60
Тел: (057) 341-04-49
WEB-сайт: isc.kharkov.ua

*Проводять
самостійні
дослідження в
актуальних
галузях науки*

*Мають
наукові
публікації*

*Працюють на
сучасному
устаткуванні
(ІСМА НАНУ)*

Наші студенти

*Перемагають у
наукових
конкурсах*

*Вдосконалюють
навички
комп'ютерного
моделювання
фізичних процесів*

*Вступають до
аспірантури та
захищають
дисертації*

*Беруть участь у
міжнародних
конференціях та
літніх школах,
стажуються в
різних країнах*

*Мають доступ до
всіх лабораторій
НТК «Інститут
монокристалів»*

*Виконують
бакалаврські та
магістерські
дипломні роботи у
НТК «Інститут
монокристалів»*

*Мають
можливість
працевлаштуват
ися у НТК
«Інститут
монокристалів»*

***Наші студенти
та НТК «Інститут
монокристалів»
НАН України***

Кафедра пишається кращими з кращих!

Студенти 5 и 6 курсів (школа – семінар 2016)

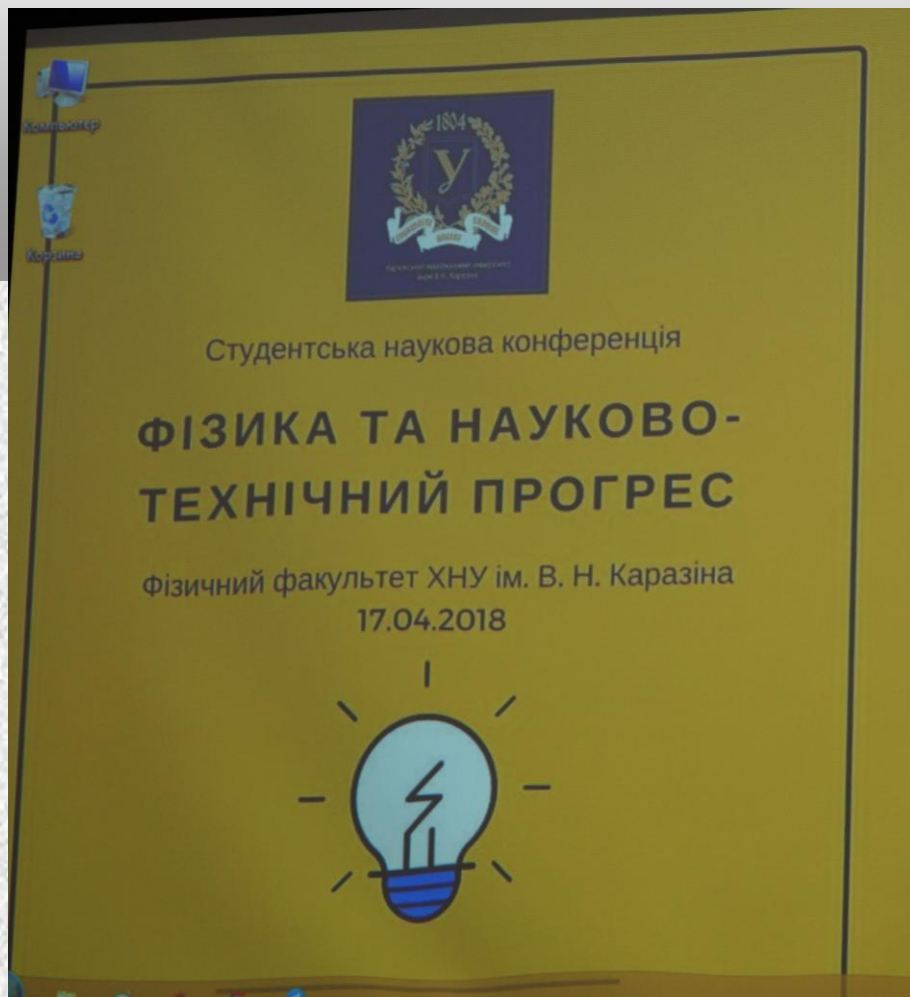
Кафедра пишається кращими з кращих!

Студентка 6 курсу Лях Вікторія

Участь у конференціях

Студенти 4 курсу

*Участь в міжнародних грантових програмах
Семінар за результатами стажування
у Франції (2017-18 рр.)
Студент 5 курсу Кофанов Денис*

Екскурсія в інститут Монокристалів НАНУ

Проводить студентка 5 курсу Анастасія Смеречук

Творчі вечори

Студенти 3 и 4 курсів

Кафедра пишається кращими з кращих!

Захистили дисертації
2015-2020 рр

1. Мила Діана
2. Ковтун Олексій
3. Васюков Сергій

Досягнення наших студентів

Шкурманов Олександр

закінчив університет в 2013 році:

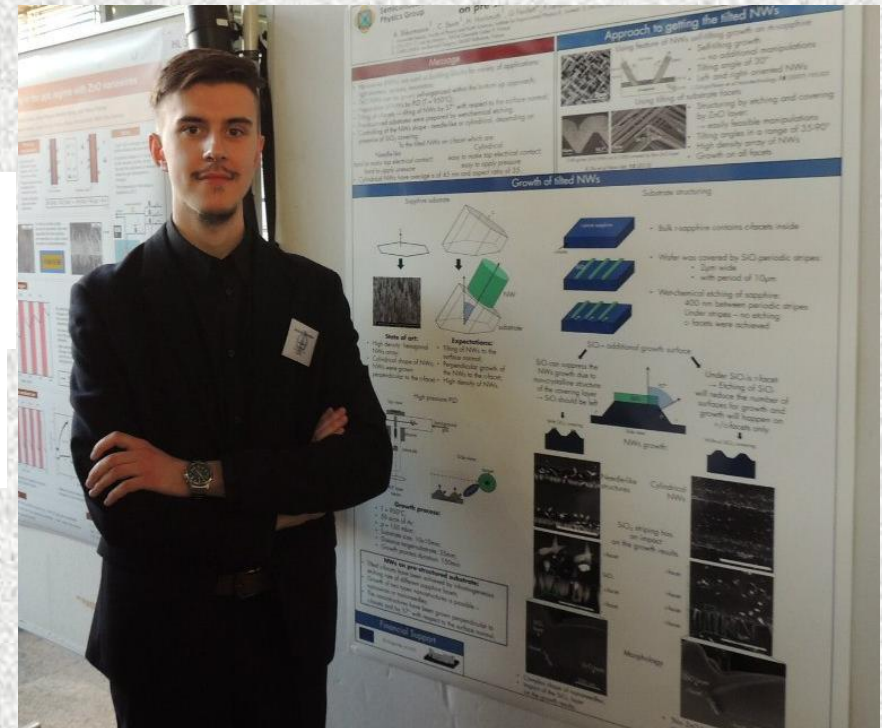
Захистив дисертацію-2018

UNIVERSITÄT LEIPZIG

Fakultät für Physik
und Geowissenschaften

Institut für
Experimentelle Physik II

Semiconductor
Physics Group

*Досягнення наших студентів:
закінчив університет 2011 р,
Dr PhD 2015 р*

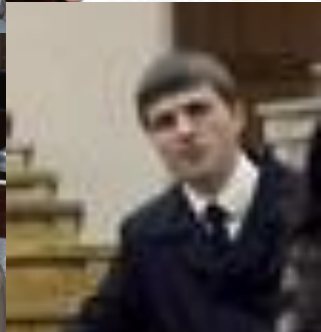
Kovtun Oleksiy

Heidelberger str 30a,
69221 Dossenheim
Tel: +491791645194
kovtun@physi.uni-heidelberg.de

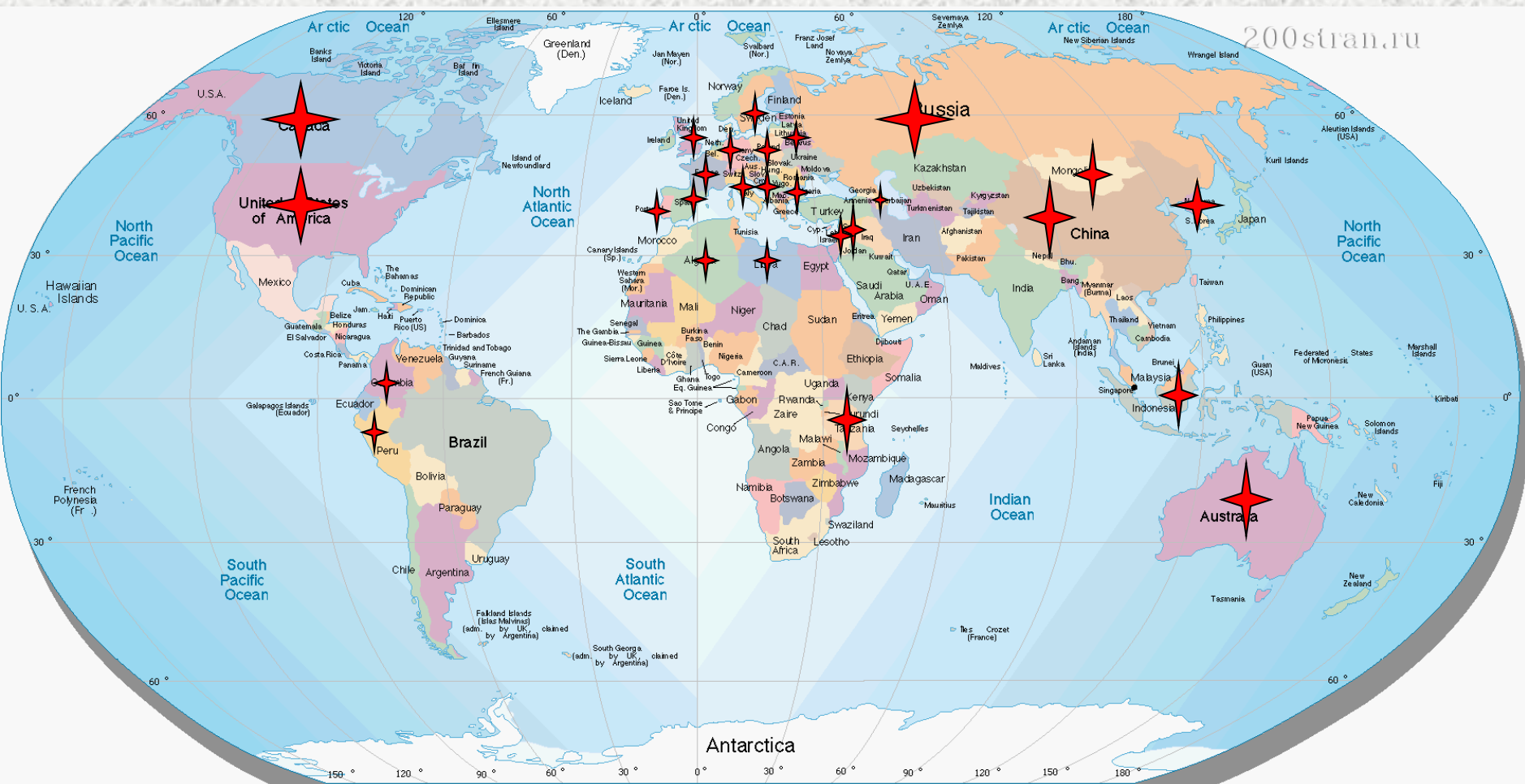

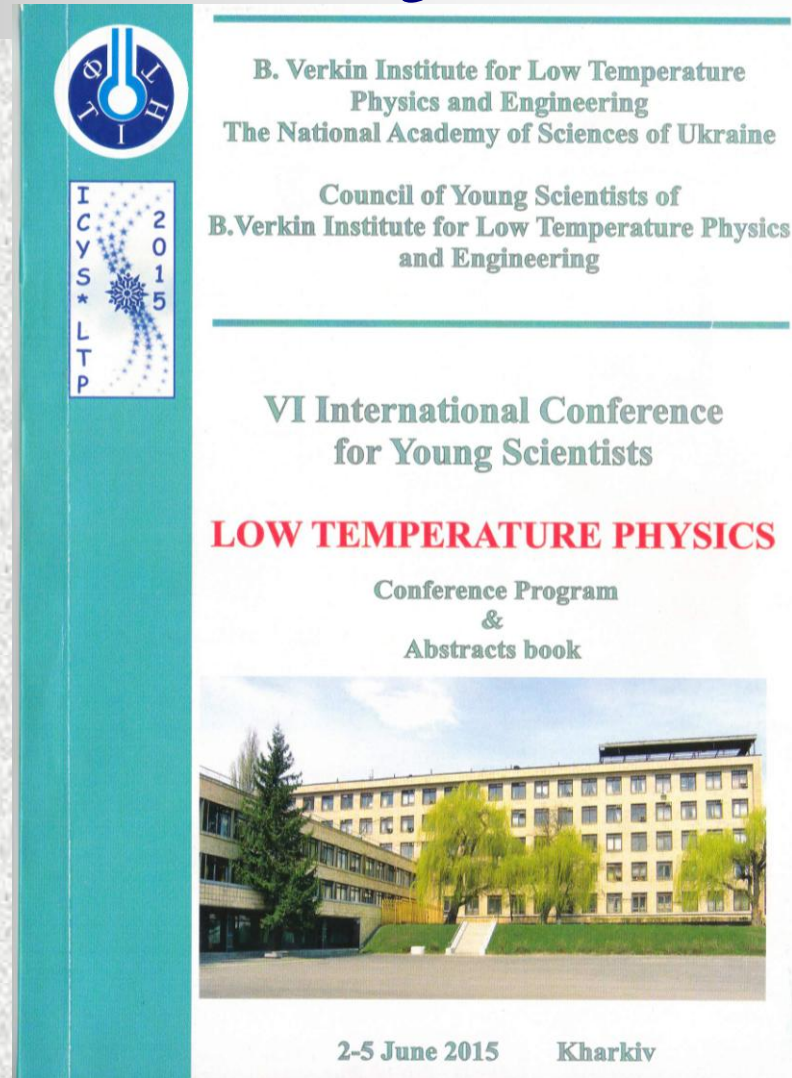
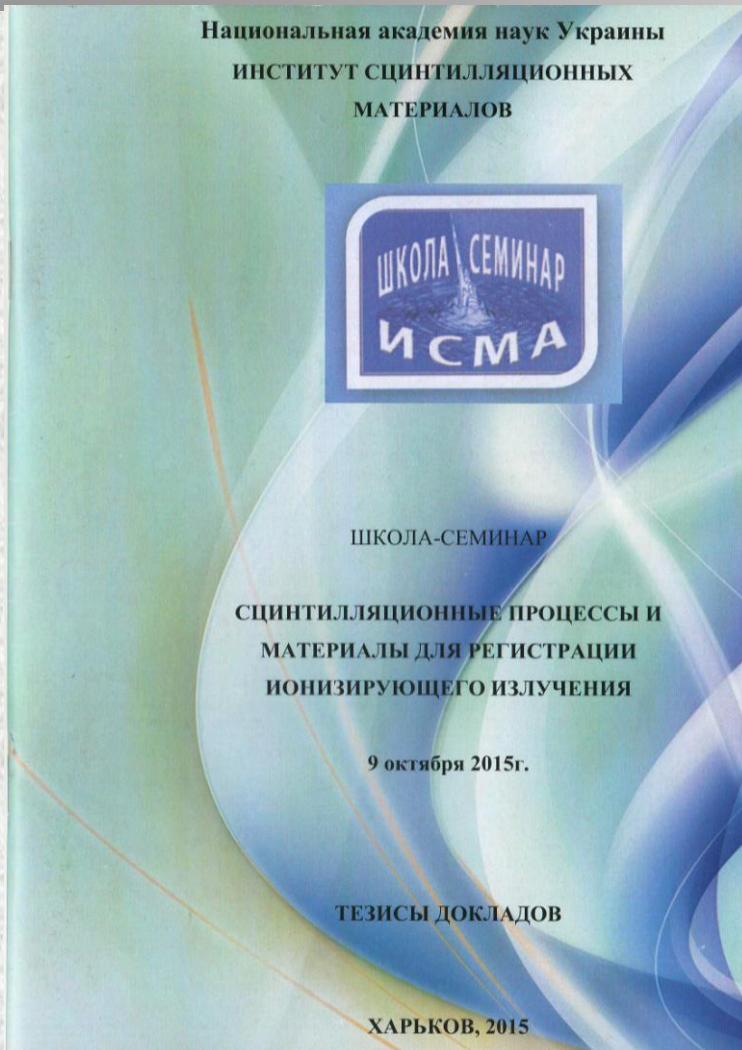
Наш дружный коллектив!

Де вже працюють випускники нашої кафедри

Студентські публікації:

*Бажаємо вам розвитку та
досягнення успіхів у вашому
житті!!!*